

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ

Ресурсозбереження становить важливу складову розвитку економіки будь-якої сучасної країни. До процесів функціонування різних галузей національного господарства залучаються величезні, постійно зростаючі обсяги природних ресурсів, тож питання раціоналізації їх використання і збереження набувають значної актуальності. У свою чергу, це вимагає пошуку ефективних шляхів розроблення і реалізації державної політики ресурсозбереження, яка розглядається як засіб забезпечення раціонального використання основних та похідних видів ресурсів у виробничих процесах і при наданні різних послуг [2].

Реалізація напрямів та інструментів політики ресурсозбереження в Україні потребує ґрунтовного дослідження їхньої дієвості й ефективності в сучасних кризових економічних умовах [3]. Перш за все, доцільно звернути увагу на досвід розвинених країн, які створили чіткий і злагоджений організаційно-економічний механізм у галузі ресурсозбереження, що характеризується:

- наявністю системно-функціональних взаємозв'язків між всіма елементами механізму;
- структурованістю елементів за адміністративно-економічними рівнями з огляду на ієрархічну побудову механізму;
- координацією мети і завдань на всіх рівнях ієрархії, а також компромісами «мета – завдання» між державою, суспільством та бізнесом;
- нормативно-правовим закріпленням і регулюванням, прозорістю та гнучкістю в управлінні ресурсозбереженням [1].

По-друге, треба зважати на те, що розробка наукових основ формування політики ресурсозбереження і механізму її реалізації в Україні є об'єктивною необхідністю, яка сприяє ефективному управлінню ресурсозберігаючими процесами і перетворенню існуючих виробничих відносин у напрямі впровадження економічно ефективною ресурсозберігаючої моделі суспільного розвитку [1].

По-третє, питання ресурсозбереження для нашої держави є дуже важливими у зв'язку з тим, що антропогенне навантаження на довкілля в Україні в кілька разів перевищує відповідні показники розвинених країн світу, обумовлюючи загострення екологічних проблем та погіршення якості природних ресурсів, використовуваних у виробництві. Так, вуглецеємність вітчизняної економіки на одиницю валового внутрішнього продукту (ВВП) протягом усіх років незалежності в середньому знижувалася і склала у 2014 році 0,731 кг CO₂/дол. США

(ПКС, 2005 р.). Натомість аналогічні показники розвинених країн світу дорівнювали: Франції – 0,147, Австрії – 0,185, Литви – 0,196, Польщі – 0,388 кг CO₂/дол. США. В цілому, вуглецеємність ВВП України була вища у 2,14 рази за середньосвітовий показник та у 3,4 рази – за середнє його значення у країнах Європейського Союзу [3].

Крім того, раціональне та ефективне використання природного капіталу сприяє збільшенню ресурсної незалежності країни та формуванню її конкурентних переваг на зовнішньому ринку. Зокрема, наразі Україна імпортує 75% від необхідної кількості природного газу і 85% сирової нафти і нафтопродуктів. В останні роки витрати держави на імпорт енергоресурсів (60-65% від їх потреби) склали близько 25% від ВВП, що є досить великою цифрою порівняно з наявними запасами енергозбереження в країні. Тому ощадливе й ефективне ресурсо- й енерговикористання є запорукою економічного зростання, джерелом інвестицій у майбутні ресурсоефективні заходи, передумовою зниження виробничих витрат на виготовлення вітчизняної продукції, а, отже, і зростання її конкурентоспроможності.

Література:

1. Сотник І.М., Петухова А.Є. Проблеми і перспективи розвитку державної політики ресурсозбереження в Україні. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональна, галузева та суб'єктна економіка України на шляху до євроінтеграції». Тези доповідей. Ч. 1. Х.: ХНУБА, 2017. С. 138-140.
2. Хадарцев О.В. Політика ресурсозбереження в Україні в аспекті закордонного досвіду: проблеми і перспективи. Економічні науки. 2015. № 15 (4). С. 50-53.
3. Energy Efficiency Indicators. World Energy council, 2016. ULR: <http://www.worldenergy.org/data/efficiency-indicators/> (дата звернення 02.04.2019).